

Scenarijus

„Kazimierinės“

Tikslas: Supažindinti mokinius su Kazimierinių šventės kilme ir visiems bendraujant puikiai praleisti laiką.

Uždavinys: Užduočių pagalba mokinius įtraukti į pažinimo procesą.

Priemonės: Dekoracijos salės papuošimui, magnetofonas, įvairūs garsiniai įrašai su paukščių balsais, akordeonas muzikinių numerių akomponavimui, saldžiosios dovanėlės, vaikų gaminiai Kaziuko mugei.

Klasė: 1-4 klasės.

Trukmė: Pamoka (45 min).

Eiga:

**Šventę pradeda renginio organizatoriai pirmokai.
Lietuvių liaudies daina „Kas ten teka per dvarelių“.**

Mokiniai:

Baukščiai dairos ilgakakliai
Nuo stogų melsvi varvekliai.

Jau pravirkt ne vienas bando.
Ko jie širyt išsigando?

Per laukus žygiuoja kovas,
Išdidus tarytum povas.

Rankoje telegrama:
Jau pasibaigė žiema.

Vakar pas mus įžengė kovas.

Kovo mėnesį yra du svarbūs vardadieniai: kovo 4-ąją šventas Kazimieras, arba Kazimierinės, ir šventas Juozapas, arba Juozinės – kovo 19-ąją.

Kovo 4-oji – švento Kazimiero, mūsų globėjo vardo diena pagal nuo seno susiklosčiusias tradicijas Lietuvoje minima kur kas iškilmingiau už kitus vardadienius.

Mokytoja:

Senas tradicijas turinčiam Kazimiero vardui gresia išnykimas. Paskutiniaisiais metais Kaziuko vardas suteikiamas taip retai, kad netrukus šį vardą primins tik triukšminga pavasarinė mugė. Bet vardo kilmingumą lemia ne jo populiarumas.

Ar mūsų tarpe yra Kazimierų? Jei yra, kviečiame prie mikrofono.

Kazimierai,

Ar žinai, kad praėjusio amžiaus pradžioje Smetonos valdomoje Lietuvoje iš 11 ministrų net 6 buvo Kaziai? Visi čia susirinkę sveikina tave vardadienio proga ir linki būti vertu savo vardo. (*Ant kaklo užkabinama tradicinė riestainių virtinė.*)

Žodis suteikiamas Kazimierui.

Mokytoja:

Iš tiesų paminėti šį vardadienį susirinko didelė ir graži šeimynėlė.

Lietuvių liaudies ratelis „Graži mūsų šeimynėlė“.

Mokiniai:

Seniau sakydavo: jei per Kazimierines tirpsta sniegas, tai prasideda pavasaris.

O jūs ar pastebėjote kokius nors pavasario požymius?

Mokytoja klausinėja mokinių, kokius pastebėjo pavasario požymius. Kiekviena klasė pasako bent po vieną požymį. (tirpsta sniegas, grįžta paukščiai, šyla oras, sprogsa medžių pumpurai, pražysta pirmosios gėlės...)

Lietuvių liaudies daina „Tai raibumai genelio“.

Mokiniai:

Klauskite per Kazimierines, bene išgirsit vieversį: jei šis išgiedas tą dieną visą giesmę, tai artimiausiu metu nutirps visas sniegas.

Jei tą dieną jautis gali atsigerti iš balutės, bus ankstyvas pavasaris. Aišku, tam reikia susirasti jautį...

Noras nuspėti būsimus orus vertė mūsų protėvius akylai stebėti aplinką. Štai sakoma, kad pirmosios keturios kovo dienos prognozuoja keturis metų laikus.

Jei kovo rytais šąla, vasara būsianti graži, o jeigu kovo pradžioje trankosi perkūnija – pavasaris būsias šaltas, o vasara - žvarbi ir lietinga.

Lietingas kovas pranašauja prastus metus, o jei kovas yra šaltas – gegužė būsianti šilta.

Mokytoja:

Kaip matome, žmonės laukdami pavasario visaip bandydavo spėti orus, tikėdamiesi, kad metai bus geri ir derlingi. Mes šiandien orų gal nespėliokim, tiesiog pasidžiaukime, kad pavasaris jau čia pat, kad iš po sniego nekantrauja išlįsti pirmieji pavasarinės saulutės sušildyti daigeliai. Apie tai, kaip aviža prašė kuo greičiau ir kuo gražiau ją pasėti, mums padainuos antrokai.

I sceną kviečiami antrokai.

Lietuvių liaudies daina „Aviža meldė“.

Lietuvių liaudies ratelis „Ak tu karvalali“.

Mokytoja:

Jei jau kalbam apie pavasarį, tai pabandykit įminti mįsles pavasario tema. Teisingai įminusių laukia prizai.

Mokytoja skaito mįsles, o mokiniai bando jas įminti.

Mįslės:

Šviesi gryčia be langų, be durų. (*Kiaušinis*)

Apskrita bačkelė be jokio langelio. (*Kiaušinis*)

Du kartu gimsta,
Vieną kartą miršta. (*Paukštis*)

Balta neskalbta. (*Gulbė*)

Dėl ko gaidys užsimerkęs gieda? (*Todėl, kad atmintinai moka*)

Pavasariį geltonas
Rudenį baltas. (*Žąsiukas*)

Laibakojis, raudonkojis po pelkes klampoja. (*Gandras*)

Juoda žmonelė
Molinėj būdelėj
Kukoriškai gieda. (*Kregždė*)

Čyrukas vyrukas, ore pasikabinęs verkia. (*Vyturys*)

Marga marginaitė, šile pakabinta. (*Genys*)

Už žemę juodesnė,
Už sniegą baltesnė,
Už slenkstį mažesnė,
Už stogą aukštesnė. (*Šarka*)

Mokytoja:

Daug mįslių sukurta apie paukščius. Kaip ir kiti tautosakos kūriniai, mįslės atspindi žmonių požiūrį į gyvenimą, parodo, kas jiems buvo artimiausia. Kviečiu trečiokus padainuoti dainelę, kuri parodo žmonių santykius per paukščių bendravimą.

Į sceną kviečiami trečiokai.

Lietuvių liaudies daina „Padora žvibralis“.

Lietuvių liaudies šokis „Malūnėlis“.

Mokytoja:

O koks pavasaris be paukščių balsų? Gal kas mokat pamėgdžiojimų?

Vieni šventės dalyviai sako paukščių garsų pamėgdžiojimus, kiti spėja, koks paukštis buvo pamėgdžiotas.

GEGUTĖ

Jokūb, kur tu?
Jokūb, kur tu?
Ku-kū, ku-kū.

VOLUNGĖ

Ieva, Ieva,
Neganyk po pievą,
Ateis tijūnas,
Nuraus kaltūną.

LAKŠTINGALA

Kinkyk, kinkyk, kinkyk,
Važiuok, važiuok, važiuok,
Vadelėk, vadelėk, vadelėk,
Tprrrrrrr! Tprrrrrrr! Tprrrrrrr!

VARNA

Pamačiusi murziną vaiką, šaukia:
Mano vaiks,
Mano vaiks!
Pamačiusi švarų vaiką:
Varškė, varškė!

KREGŽDĖ

Tai man dyvai,
Tai man dyvai,
Kaip tuos blynus kepa:
Plaka plaka, plaka plaka,
Paskiau sviestu tepa.

GAIDYS

Kakariekū,
Žiūrėkit vaikų!

VIEVERSYS

Čyru vyru, pavasaris –
Visi vaikai į pašalius
Su duonos kampais,
Su nuogais pilvais.

GENYS

Čiaku, čiaku,
Viršum medžių kirsiu šaką!

GRIEŽLĖ

Krès krès
Varškės,
O kam?
Vaikam.

PEMPĖ

Klyvis, klyvis,
Kas mane padyvys?
Kiaušinėlius dėsiu,
Vaikelius perėsiu.
Kiaušiniai taškuoti,
Vaikeliai kuoduoti.

GANDRAS

Klė, klė, klė,
Man varlė!

VYTURYS

Čivyru, čivyru, pavasaris,
Mesk skrandą į pašalius.

ŽVIRBLIS

Nieko nebijokit –
Ir aš čia pat,
Ir aš čia pat...

STRAZDAS

Čia čia čia,
Kur vaikai su pačia?
Aš nelėksiu iš čia
Nei dieną, nei nakčia.

DUDUTIS

Du du du,
Du du, du,
Iškuls šiaudus,
Bus grūdų.

Mokytoja:

Dabar atidžiai paklausykite įrašo ir pabandykite atspėti, kokių paukščių giesmeles išgirsite.

Leidžiamas įrašas, mokiniai spėlioja. Teisingai atsakę gauna prizą.

Mokytoja:

Daug paukštelių šiandien mūsų salėje traukė savo pavasarinės giesmeles, tačiau strazdų dar nebuvo. Į sceną kviečiu ketvirtokus.

Į sceną kviečiami ketvirtokai.

Lietuvių liaudies daina „Oi tu strazde strazdeli“.

Lietuvių liaudies šokis „Kiškelis“.

Mokiniai:

Vos tik pasirodo pirmieji pavasario ženklai žmonės laukia Kaziuko mugės. Kas norėdamas koki dirbinį įsigyti, kas skanių raguolių paragauti, o kas tiesiog smagiai pasišokti.

Vieni atvyksta patys pasižiūrėti, kiti savęs ir savo gabumų parodyti.

O ar jums įdomu, kas tas Kazimieras, kurio vardadienį minime?

O ar žinote, kaip atsirado paprotys organizuoti Kaziuko mugę?

Šv. Kazimieras - Lietuvos žemės sūnus, karaliaus Jogailos vaikaitis buvęs geras, doras, sąžiningas karalaitis, kurio visiškai nedomino karališkas gyvenimas. Kazimieras mieliau draugavo ir bendravo su vargšais, juos nuolat globojo. Po karaliaus mirties prie jo kapo prasidėję stebuklai: čia pasimeldusieji pasveikdavo, nelaimėliams prasidėdavo geresnis gyvenimas, pildėsi žmonių troškimai. Romos popiežius paskelbė Kazimierą šventuoju. Tai buvo pirmasis Lietuvos šventasis.

Kovo 4-oji – Kazimiero mirties diena – minima kaip didelė šventė, nes tai yra jo ėmimo į dangų diena. Kazimieras buvęs amatininkų globėjas, todėl jau 400 metų tą dieną pagerbti savo globėjo į Vilnių renkasi minios žmonių. Pabjurusiais keliais žmonės skubėdavo į turgų apsirūpinti žemės ūkio padargais ir kitais reikmenimis. Čia vykdavo įvairūs amatininkų mainai, prekybininkų susijimai. Į tradicinį turgų susirinkdavo apie 1500 vežimų iš Vilniaus krašto: prekyautojų, amatininkų, lošėjų, muzikantų ir kitų pinigų prasimanytojų. Buvo prekiaujama 3-5 dienas.

Mokytoja: Taip Kaziuko mugės tradicijos atėjo iki mūsų dienų. Visus mokinius kviečiu pašokti lietuvių liaudies šokį „Čeverykai“.

Lietuvių liaudies šokis „Čeverykai“.

Mokiniai:

Vantos, verbos ir kiaušiniai,
Baronkėlės ir suktiniai,
Duona, sagės ir karoliai,
Pirkit, sesės, pirkit, broliai!
Tad jei turit ką parduoti –
Siūlykit, nesididžiukit!

Linkime, kad šių metų kermošius, nežiūrint į aplinkui stūksantį sniegą, skambėtų pavasarine gaida, lydima geros nuotaikos, šventinio šurmulio ir žavesio.

Nepasididžiukit, mugėje pašurmuliukit, pinigines pakratykit, gardžių pyragų, gražių darbelių įsigykit.

Prasideda Kaziuko mugė.